

ΡΑΥΤ

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ
«ΠΛΗΡΩΝΩ ΟΣΟ ΠΕΤΩ» (ΠΟΠ) ΣΕ ΔΗΜΟΥΣ
ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΣΕ
ΣΥΜΠΛΕΓΜΑΤΑ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ**

Μάιος 2017

Στόχοι/Αποτελέσματα Υφιστάμενης Κατάστασης/ Προβλέψεις

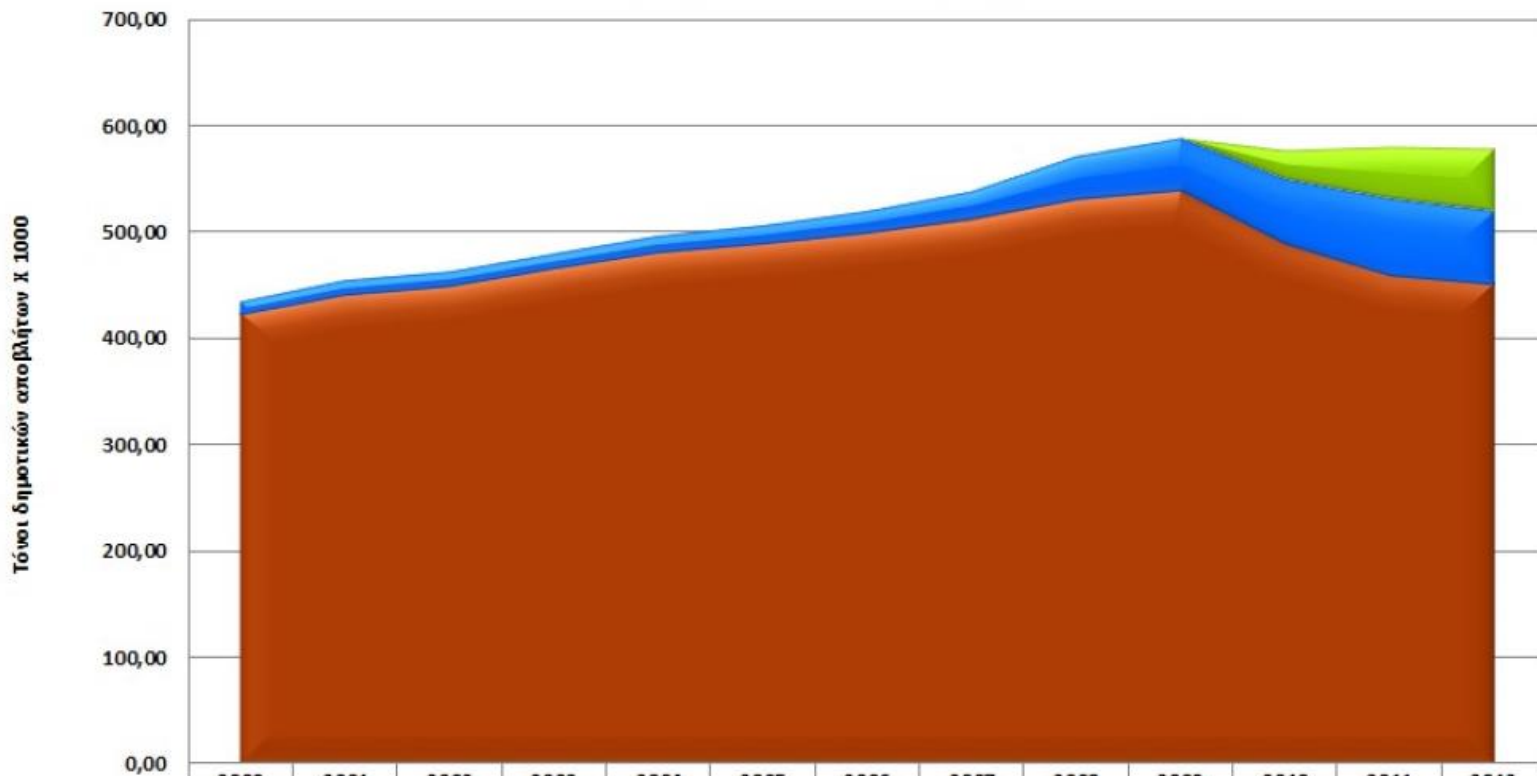
A/A	ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΑ - ΠΡΟΪΟΝΤΑ	ΣΤΟΧΟΙ	ΧΡΟΝΟΣ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ	
Απόβλητα συσκευασιών					
1	Ανάκτηση ή Αποτέφρωση		60%	55,3%	
	Ανακύκλωση		55 - 80%	55,7%	
	Ανακύκλωση ανά υλικό	Γυαλί	60%	31.12.2012	32,4%
		χαρτί και χαρτόνι	60%		88,9%
		μέταλλα	50%		98,8%
		πλαστικά	22,5%		44,8%
		ξύλο	15%		6,2%
2	Απόβλητα Ηλεκτρικών Στηλών και Συσσωρευτών (μπαταρίες)		25%	29.9.2012	16%
			45%	26.9.2016	
3	Απόβλητα Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού (Α.Η.Η.Ε)		α) 4kg/κάτοικο/έτος αντιστοιχεί ≈ 3.000 tn/έτος	α) 2005-2015	2,9 kg/κάτοικο το 2012 και 3,2 kg/κάτοικο το 2011
			β) 45% μέσου ετήσιου βάρους που τέθηκε στην αγορά τα 3 προηγούμενα έτη αντιστοιχεί ≈ 9.000 tn/έτος	β) από το 2016	
			γ) 65% του μέσου ετήσιου βάρους που τέθηκε στην αγορά τα 3 προηγούμενα έτη, ή 85% των ΑΗΗΕ που παράγονται ανά βάρος	γ) από το 2019	

Στόχοι/Αποτελέσματα Υφιστάμενης Κατάστασης/ Προβλέψεις

A/A	ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΑ - ΠΡΟΪΟΝΤΑ	ΣΤΟΧΟΙ	ΧΡΟΝΟΣ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ	
4	Βιοαποδομήσιμα αστικά απόβλητα (ΒΑΑ)	35% της συνολικής κατά βάρος ποσότητας των ΒΑΑ που έχουν ταφεί το 1995 αντιστοιχεί ≈ 95.000 tn/έτος, με ενδιάμεσο 75% για το 2010 και 50% για το 2013 και αντιστοιχεί 203.000 tn/έτος και 136.000 tn/έτος	15.7.2016 (ή 15.7.2020)	62% του συνόλου δημοτικά απόβλητα 150.000 tn το 2012, 79% του συνόλου 308.630 tn ΒΑΑ το 2011	
5	Ποσοστό αποβλήτων για προετοιμασία επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση	χαρτί και χαρτόνι	κατά ελάχιστον στο 50%	Μέχρι το 2020	30%
		Πλαστικό			11%
		Γυαλί			25%
		μέταλλα			50%
		Ποσοστό Ανακύκλωσης			25% το 2012 με μέση σύσταση στα έτη 2000-2012 της τάξης του 46% περίπου
6	Χωριστή συλλογή επί του συνόλου δημοτικών στερεών αποβλήτων	α) 40% β) 50%	α) Μέχρι το 2021 β) Μέχρι το 2027	Μέχρι και το 2012 μόνο το 20% των δημοτικών αποβλήτων αξιοποιείται (κομποστοποίηση και ανακύκλωση) ενώ το υπόλοιπο 80% καταλήγει σε χώρους ταφής. Ακόμη είναι εμφανές ότι και με επεξεργασία του μεικτού μικρή ποσότητα μόνο δύναται να ανακυκλωθεί (25%).	
7	Χωριστή συλλογή οργανικών δημοτικών αποβλήτων	15%	Μέχρι το 2020	Μέση σύσταση οργανικού αποβλήτου στα έτη 2000-2012 της τάξης του 41% περίπου, στο σύνολο των δημοτικών αποβλήτων	
8	Ποσοστό παραγωγής δημοτικών αποβλήτων		2013	624 kg/κάτοικο το 2013 (1.71 kg/κάτοικο/ημέρα)	

Υφιστάμενη κατάσταση

Διαχείριση Δημοτικών Αποβλήτων

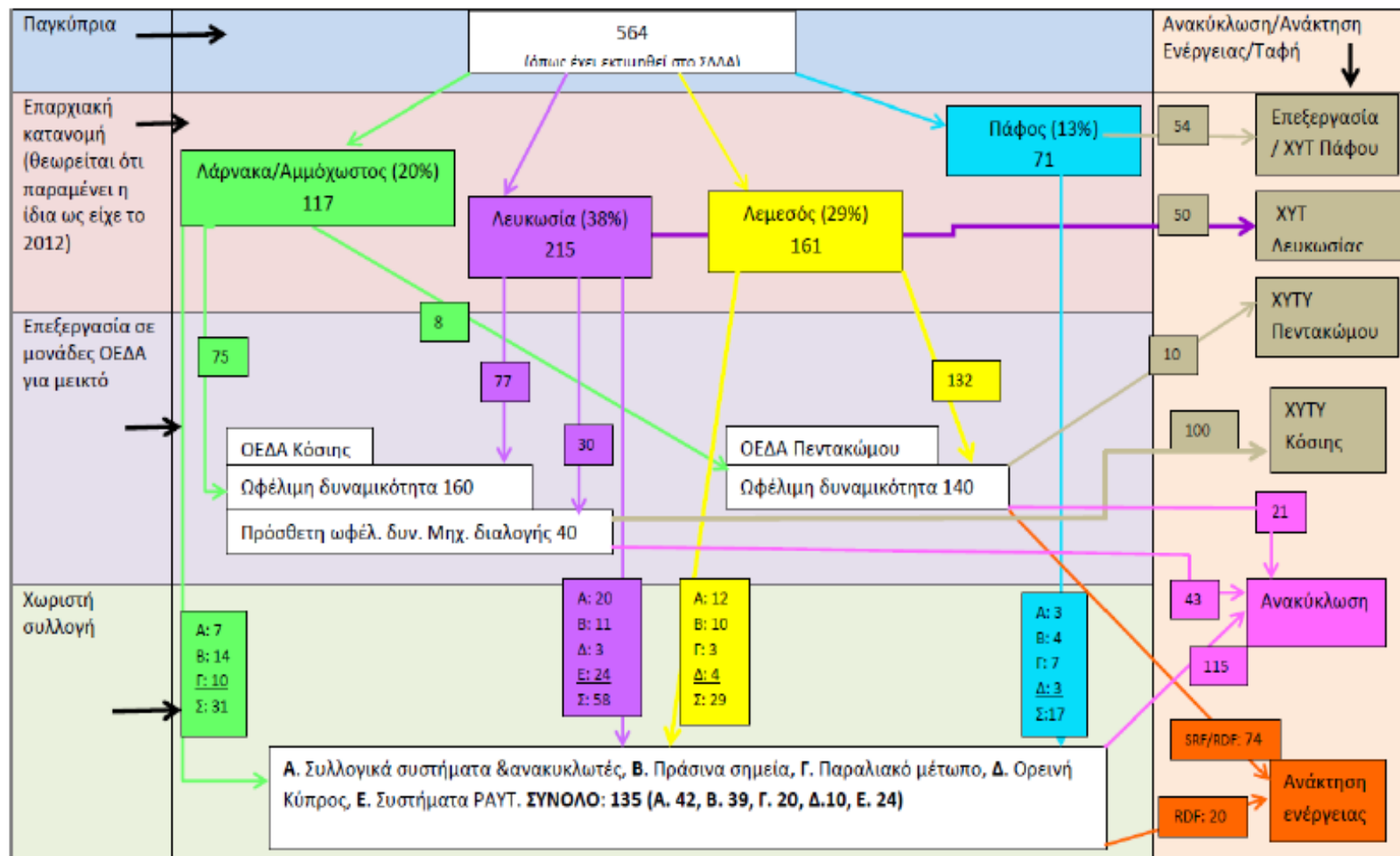

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
■ Κομποστοποίηση											26,31	47,92	57,77
■ Ανακύκλωση	13,11	14,10	14,61	14,73	16,48	18,61	21,50	27,59	42,09	49,39	61,09	72,22	69,65
■ Ταφή	423,00	442,00	450,00	466,63	481,59	489,30	499,49	512,19	530,59	539,67	489,97	460,64	451,28

Υφιστάμενη κατάσταση - διαχείριση

- Συλλογικά Συστήματα Συλλογής Αποβλήτων (διευρυμένη ευθύνη του παραγωγού)
- Συλλογικό Σύστημα Διαχείρισης Αποβλήτων Συσκευασίας Green Dot Cyprus
- Συλλογικό σύστημα διαχείρισης αποβλήτων ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (WEEE Electrocyclosis)
- Συλλογικό σύστημα διαχείρισης αποβλήτων ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών οικιακής προέλευσης (ΑΦΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ)
- Σύστημα Συλλογής από τις Τοπικές Αρχές
- Πράσινα Σημεία

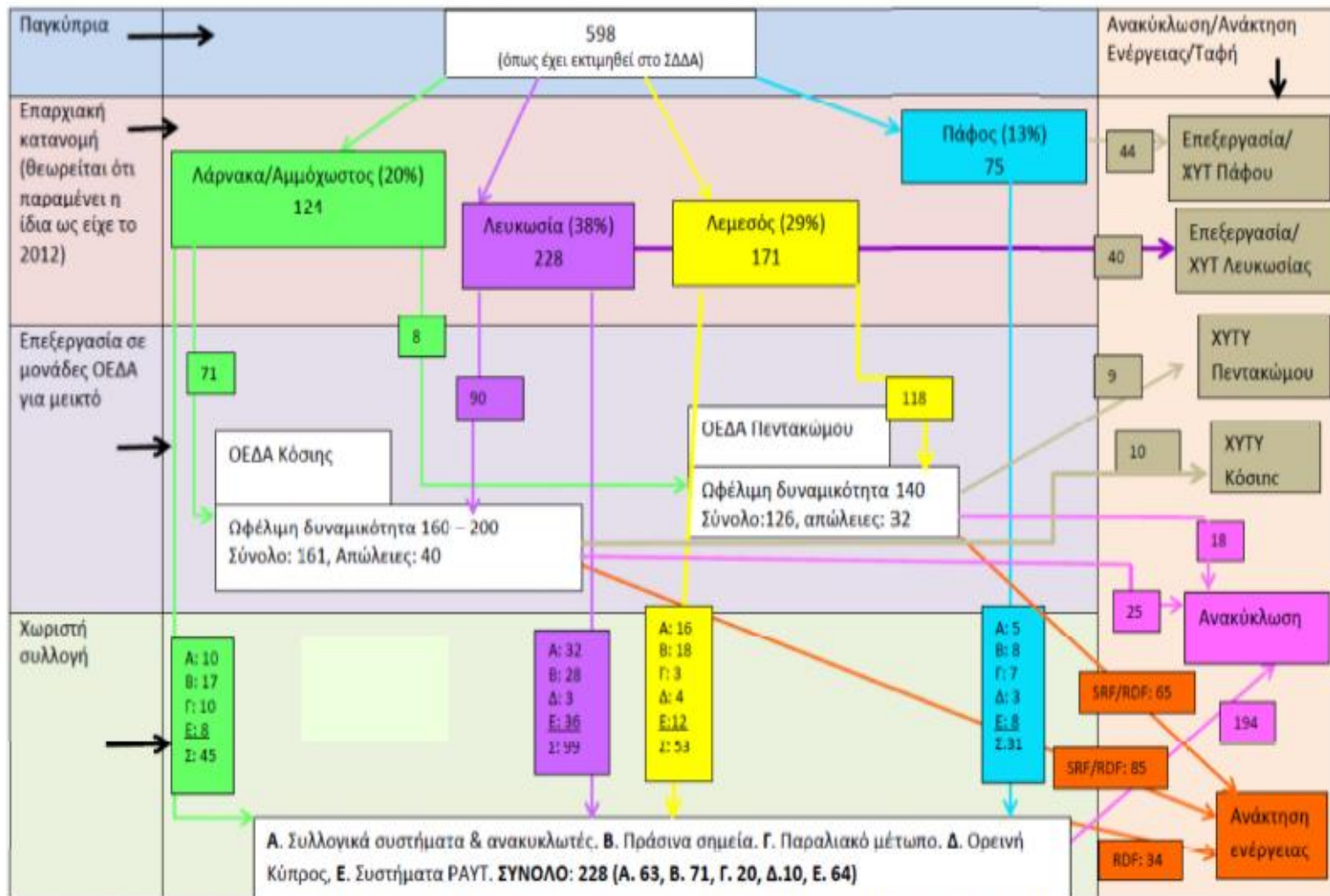
Κατανομή ποσοτήτων δημοτικών αποβλήτων - 2017 (χιλιάδες τόνοι)

*Οι ποσότητες SRF/RDF για την ΟΕΔΑ Κόσιης έχουν υπολογιστεί με βάση τη δυναμικότητα των 160.000 τόνων, αλλά δεν αποτελούν σημερινή

μέθοδο διαχείρισης.

Κατανομή ποσοτήτων δημοτικών αποβλήτων – 2021 (χιλιάδες τόνοι)

*Οι ποσότητες ΣΡΦ/ΡΔΦ για την ΟΕΔΑ Κόστις έχουν υπολογιστεί για 161.000 τόνων με βάση ποσοστά ίδια με ΟΕΔΑ Πεντακώμου

Σκοπός εφαρμογής προγραμμάτων ΠΟΠ

Η διασφάλιση βιωσιμότητας του τομέα δημοτικής διαχείρισης αποβλήτων και αύξηση της ανακύκλωσης - εναλλακτικής διαχείρισης υπό την αυξανόμενη οικονομική και περιβαλλοντική πίεση και σε συμμόρφωση με το Ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο, βασιζόμενη στη μείωση αποβλήτων και στην αρχή να ανακατανεμηθούν οι δαπάνες του συστήματος διαχείρισης αποβλήτων μεταξύ των παραγωγών αποβλήτων με μορφή πληρωμών που θα αντιστοιχούν στην δίκαιη επιβάρυνση (η αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει»).

Αναγκαιότητα εφαρμογή συστήματος ΠΟΠ

- Η μείωση των αποβλήτων που οδηγούνται στους Χ.Υ.Τ.Υ.
- Η μείωση της μοναδιαίας παραγωγής απορριμμάτων κατά άτομο ετησίως.
- Η αύξηση του δείκτη ανάκτησης και αξιοποίησης των υλικών
- Η μείωση της χρήσης πρώτων υλών
- Η μείωση σημερινού κόστους διαχείρισης (αποκομιδής - διαχείρισης) και τελικού κόστους διάθεσης των απορριμμάτων
- Η αποφυγή προστίμων και καταδίκες για τις χωματερές που συνεχίζουν να λειτουργούν
- Η αύξηση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας των υπηρεσιών αποβλήτων
- Υψηλότερη διαφάνεια της υπηρεσιών αποβλήτων

Συστήματα ΠΟΠ

❖ Σύστημα για ζύγιση

❖ Σύστημα για κάδο

❖ Σύστημα για σακούλα

❖ Σύστημα για Κάρτα

Ανάγκες που προκύπτουν για την υλοποίηση συστημάτων ΠΟΠ

- Επανασχεδιασμός συνολικού συστήματος διαχείρισης απορριμμάτων
- Επανασχεδιασμός υφιστάμενων ή μελλοντικών προγραμμάτων διαλογής στην πηγή ή και χωριστής συλλογής άλλων ρευμάτων.
- Εξαρχής σχεδιασμός μεθοδολογίας, κοστολόγησης και χρέωσης των ανταποδοτικών τελών - τελών καθαριότητας
- Διαχωρισμός των τελών καθαριότητας από άλλα τέλη .
- Μελέτη, εισαγωγή και εφαρμογή κατάλληλου και «δικαιότερου» μηχανισμού είσπραξης των ανταποδοτικών τελών.
- Ανάγκες δημοσιότητας.

Ανάγκες που προκύπτουν για την εφαρμογή συστημάτων ΠΟΠ

- Αλλαγή στον υπάρχοντα εξοπλισμό και υλικοτεχνική υποδομή.
 - Προμήθεια νέου εξοπλισμού και υλικοτεχνικής υποδομής ανάλογα με το είδος του ΠΟΠ (κάδος σακούλες, press-containers).
 - Εισαγωγή και τοποθέτηση ζυγιστικών συστημάτων
- Προμήθεια και εγκατάσταση πρόσθετου νέου λογισμικού software
- Παρακολούθηση των οικονομικών δεδομένων είσπραξης και έγκυρη διορθωτική παρέμβαση.
- Συστηματική ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των δημοτών.

Αποτελέσματα εφαρμογής συστήματος ΠΟΠ

❖ Περιβαλλοντικά οφέλη

- Ενίσχυση της ιεραρχίας διαχείρισης αποβλήτων.
- Αύξηση του δείκτη εκτροπής από τη μείωση παραγόμενης ποσότητας απορριμμάτων η οποία θα οδηγείται προς τελική διάθεση στον ΧΥΤΑ.
- Αύξηση του δείκτη ανάκτησης και αξιοποίησης των υλικών λόγω αύξησης της ανακύκλωσης.
- Η μείωση της μοναδιαίας παραγωγής απορριμμάτων κατά άτομο ετησίως.
- Μείωση των αποβλήτων που οδηγούνται στους ΧΥΤΥ
- Μείωση της χρήσης των πρώτων υλών εξοικονομώντας φυσικούς πόρους μέσω της ανακύκλωσης
- Μείωση του αρνητικού αντίκτυπου των αποβλήτων στο περιβάλλον.

Αποτελέσματα εφαρμογής συστήματος ΠΟΠ

❖ Κοινωνικά οφέλη

- Εφαρμογή ενός «κοινωνικά» δικαιότερου συστήματος χρέωσης ανταποδοτικών τελών
- Η αύξηση του ποσοστού ανάκτησης και ανακύκλωσης
- Η συνολική μείωση του κόστους απόρριψης των απορριμμάτων και η αύξηση των εσόδων από ανάκτηση – αξιοποίησης και ανακύκλωση υλικών
- Βελτίωση της ενημέρωσης και ενεργοποίησης των πολιτών στα θέματα προστασίας του περιβάλλοντος, ανακύκλωσης και εναλλακτικής διαχείρισης των απορριμμάτων
- Αύξηση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας των υπηρεσιών αποβλήτων.
- Αναβάθμιση ενδιαφέροντος των πολιτών για τα περιβαλλοντολογικά θέματα.

Αποτελέσματα εφαρμογής συστήματος ΠΟΠ

❖ Οικονομικά οφέλη

- Καθιέρωση ενός δικαιότερου συστήματος χρέωσης των αποβλήτων για τους πολίτες
- Μείωση σημερινού κόστους διαχείρισης (αποκομιδής - διαχείρισης) των αποβλήτων
- Εξοικονόμηση πόρων για την υλοποίηση προγραμμάτων προς όφελος του κοινωνικού συνόλου.
- Μείωση του τελικού κόστους διάθεσης
- Έμμεσα κέρδη από την εξοικονόμηση τελών απόρριψης σε ΧΥΤΥ/ΟΕΔΑ λόγω μείωσης της ποσότητας των απορριμμάτων που θα καταλήγουν στον ΧΥΤΥ (ή λόγω αύξησης εκτροπής απορριμμάτων από ΧΥΤΥ/ΟΕΔΑ - κατά το % αύξησης της εκτροπής)

Δικαιούχοι

Επιλέξιμοι φορείς είναι οι παρακάτω κατηγορίες αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης:

- Δήμοι Επαρχίας Λευκωσίας ή τμήματα Δήμων
- Συμπλέγματα κοινοτήτων

Προϋποθέσεις συμμετοχής στο πρόγραμμα ΠΟΠ

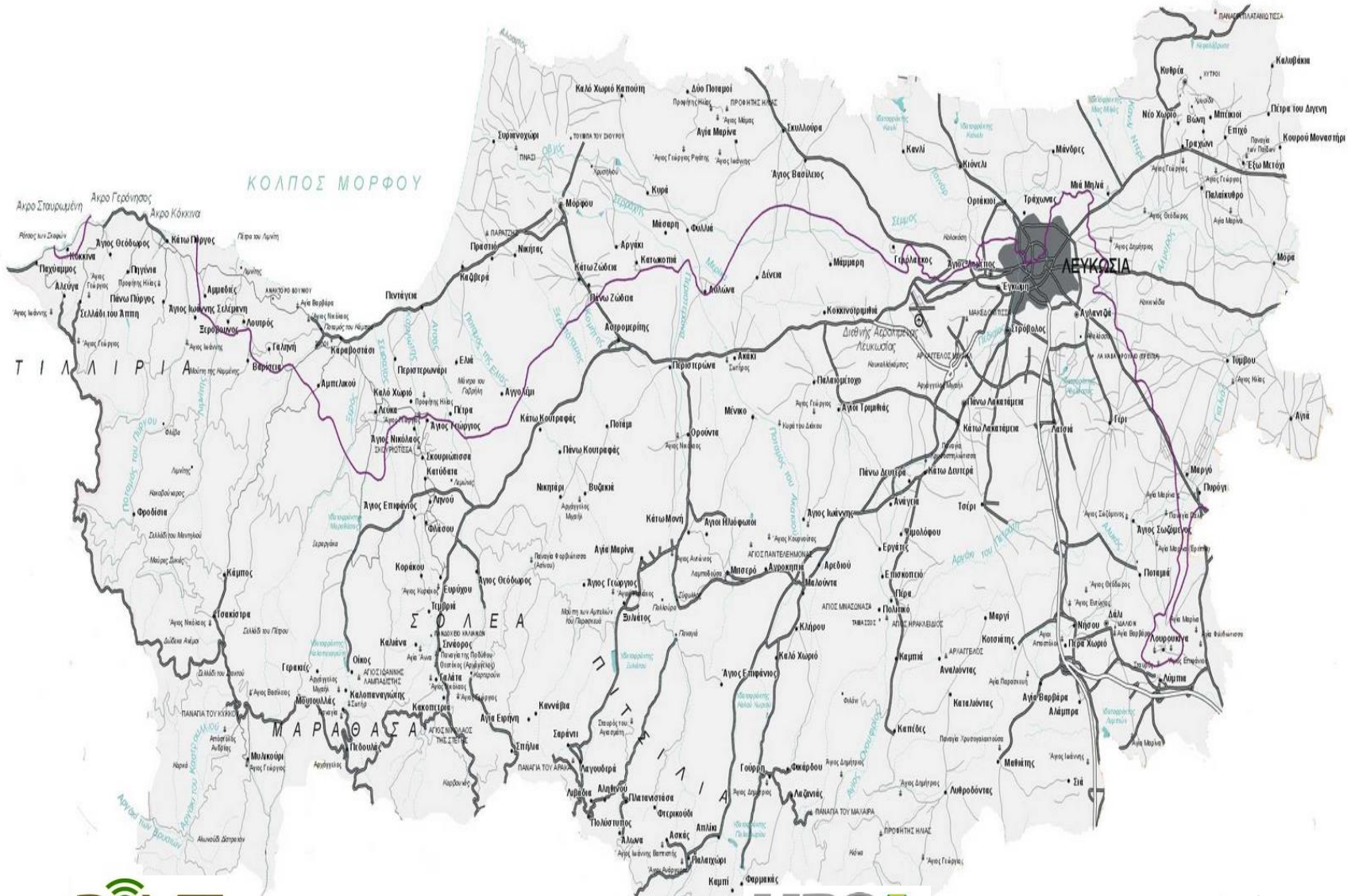
Οι υποψήφιοι δικαιούχοι θα πρέπει να:

- α) είναι όμοροι Δήμοι που υπάγονται στην Επαρχία Λευκωσίας ή να είναι συμπλέγματα κοινοτήτων στα πεδινά τμήματα της Κύπρου
- β) έχουν επιλύσει τις διαχειριστικές τους ροές όσον αφορά τα ρεύματα αποβλήτων.
- γ) μετέχουν σε μια πρόταση για πρόγραμμα ΠΟΠ.
- δ) μη συμμετέχουν σε άλλο/άλλα προγράμματα που χρηματοδοτούν δράση σχετική με την ανάπτυξη Συστήματος Πληρώνω Όσο Πετάω (ΠΟΠ).

Γεωγραφικός προσδιορισμός εφαρμογής συστήματος ΠΟΠ

Χάρτης επαρχίας Λευκωσίας

Επιλέξιμες δαπάνες

Άμεσες δαπάνες, δηλαδή δαπάνες που συνδέονται άμεσα με το συγκεκριμένο έργο και αυτή η σύνδεση μπορεί να αποδειχθεί

Έμμεσες δαπάνες, δηλαδή δαπάνες που δεν συνδέονται ή που δεν μπορούν να συνδεθούν άμεσα με το συγκεκριμένο έργο, συμβάλλουν ωστόσο στην ομαλή και αποτελεσματική υλοποίησή του

Επιλέξιμες δαπάνες

- Δαπάνες για «εξοπλισμό» (κάδοι, συστήματα ζύγισης κλπ)
- Λογισμικά προγράμματα και άλλα άυλα στοιχεία ενεργητικού (barcoding, GPS κλπ)
- Αγορά αναλωσίμων (προπληρωμένο σύστημα ΠΟΠ με σακούλα κλπ)
- Δημόσιες συμβάσεις αγαθών, υπηρεσιών και έργων (συμβουλοι/εμπειρογνώμονες σε δυνητικό δικαιούχο για κατευθύνσεις ως προς την εφαρμογή συστημάτων ΠΟΠ)
- Άλλες δαπάνες (περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση)
- ΦΠΑ είναι επιλέξιμη δαπάνη μόνο κατά το ποσοστό που αφορά στο συγχρηματοδοτούμενο έργο

Κριτήρια συμμετοχής

- Η οικιστική πυκνότητα να είναι άνω των 500 κατοίκων ανά τχλμ (μεσαία και υψηλή πυκνότητα)
- Η πληθυσμιακή κάλυψη ανά πρόταση να είναι 5.000-15.000 κάτοικοι
- Το μέγιστο όριο χρηματοδότησης ανά πρόταση ορίζεται στο ποσό των 750.000 Ευρώ
- Το είδος των χρήσεων για την εφαρμογή του συστήματος ΠΟΠ να μην είναι αμιγώς βιομηχανικό ή αγροτικό (καλλιέργειες κλπ). Οι μικτές χρήσεις δεν εμπίπτουν σε κατηγορία αποκλεισμού.

Κριτήρια αξιολόγησης

- Επιλεξιμότητα
- Συμβατότητα
- Ικανότητα
- Ποιότητα
- Ωριμότητα
- Σκοπιμότητα

Βασικά θέματα προς άμεση διευκρίνηση

- ❖ Τρόπος κάλυψης προεκτιμώμενου προϋπολογισμού για την έγκριση προτάσεων από τους ενδιαφερόμενους φορείς (είδος αξιολόγησης, άμεση, συγκριτική, μικτή)
- ❖ Ανοιχτή επιλογή συστήματος ΠΟΠ
- ❖ Κριτήρια επιλεξιμότητας Προσδιορισμός δυνητικών δικαιούχων (δήμοι-συμπλέγματα κοινοτήτων)
- ❖ Τρόπος χρέωσης

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΑΣ

